

กระทู้ถามที่ ๗๔๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมจากภาคเกษตรต่อยอดอุตสาหกรรม

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

เกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เป็นคำที่มีความเกี่ยวข้องกันอยู่มาก เพราะในอุตสาหกรรมเกษตรนั้น ต้องนำผลผลิตจากการเกษตรมาเพิ่มมูลค่าโดยการนำมาแปรรูป เพื่อให้เกิดประโยชน์ในหลากหลายด้าน เช่น การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นยา อาหาร น้ำมันปาล์ม ยางพารา เครื่องนุ่งห่ม หรือของใช้ต่าง ๆ หรือถ้าจะกล่าวเป็นทางการก็คือ อุตสาหกรรมเกษตรเป็นวิธีการหลักในการแปรสภาพวัตถุดิบจากการเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มที่สร้างรายได้และเกิดการจ้างงานและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อุตสาหกรรมเกษตรใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย เริ่มตั้งแต่เทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น การอบแห้งไปจนถึงเทคโนโลยีเกษตรที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น การฉายรังสี เป็นต้น ดังนั้นเกษตรและอุตสาหกรรมจึงเป็นเรื่องที่มักจะถูกนำมาใช้ควบคู่กันเสมอ เพราะลำพังเฉพาะเกษตรอย่างเดียวอาจจะไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่าที่ควร อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูปคือประเด็นเดียวกัน โดยกระบวนการเหล่านี้จะเกิดความยั่งยืนได้นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณวัตถุดิบที่เกิดจากการเกษตร หากภาคการเกษตรผลิตผลผลิตได้น้อย การแปรรูปก็ย่อมจะลดลงไปด้วย รวมไปถึงระบบการทำตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูปว่ามีตลาดรองรับมากน้อยเพียงใด โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการสร้างระบบที่เหมาะสม เริ่มตั้งแต่การเปิดการเรียนการสอนภาควิชาเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อสร้าง Smart Farmers หรือเกษตรกรปราดเปรื่อง เพื่อก้าวเข้ามาสู่การทำอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป รวมไปถึงการปรับปรุงกระบวนการการทำเกษตรให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรอินทรีย์และนำนวัตกรรมเกษตรใหม่ ๆ เข้ามาใช้ผสมกับการทำการเกษตรสมัยใหม่ ดังนั้น การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยเพื่อให้เกิดส่งเสริมการลงทุน การจ้างงาน ดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ การยกระดับศักยภาพในการแข่งขันจะสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน การผ่อนคลาย กฎ ระเบียบ

ที่เกี่ยวข้อง การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงเงินทุนและวัตถุดิบ เป็นต้น รวมทั้งจับคู่กับประเทศอื่น เพื่อช่วยเร่งการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมและให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น หากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลจะมีนโยบายและมีการวางแผนจัดการเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
๒. รัฐบาลมีแนวทางในการแบ่งพื้นที่ที่ล้ำสมัยและปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรหรือไม่ อย่างไร

ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๗๔๕ ร.

ของ นายสุภรณ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกระบี่
เรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมจากภาคเกษตรต่อยอดอุตสาหกรรม

ข้าพเจ้า นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง การพัฒนา
อุตสาหกรรมจากภาคเกษตรต่อยอดอุตสาหกรรม ของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องที่ได้รับรายงานจาก
กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากรายงานของกระทรวงอุตสาหกรรม ทราบว่า กระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายในการยกระดับ
เกษตรอุตสาหกรรม (Industrial Agriculture) ที่เน้นการผลิตปริมาณมาก ไปสู่อุตสาหกรรมการผลิต
ที่มีมูลค่าสูง (High-value Manufacturing) อาทิ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารอนาคต
อุตสาหกรรมโอเลโอเคมี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยี
เครื่องจักร และกระบวนการผลิตที่มีความซับซ้อน และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
เป็นจำนวนมาก โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ขับเคลื่อนเชิงนโยบายผ่านแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่

๑. มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพของไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ ซึ่งคณะรัฐมนตรี
มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ รับทราบมาตรการดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและการลงทุน
ผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ๓ กลุ่ม ได้แก่ พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics) เคมีชีวภาพ (Biochemicals)
และชีวเภสัชภัณฑ์ (Biopharmaceuticals) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชเศรษฐกิจของไทย เช่น
มันสำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมัน รวมถึงต่อยอดผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพที่หลากหลายในห่วงโซ่อุปทาน
การผลิต ประกอบด้วย ๔ มาตรการย่อย ดังนี้

๑) มาตรการขจัดอุปสรรคการลงทุนและสร้างปัจจัยสนับสนุน โดยการพิจารณาทบทวน
ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค และการสร้างปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นต่อการพัฒนา
อุตสาหกรรมชีวภาพในประเทศ

๒) มาตรการเร่งรัดการลงทุนภายในประเทศ โดยการผลักดันภาคเอกชนเป็นกลไกหลัก
ในการขับเคลื่อนการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพของประเทศ ในพื้นที่นำร่อง ๓ เขต ได้แก่
เขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และเขตพื้นที่ภาคอีสานตอนกลาง
รวมถึงโครงการอื่น ๆ ภายใต้ Bioeconomy

๓) มาตรการกระตุ้นอุปสงค์ โดยระยะแรกจะเป็นการกระตุ้นความต้องการของตลาด
ในประเทศ เพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุนภายในประเทศในอุตสาหกรรมชีวภาพและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

๔) มาตรการสร้างเครือข่ายในรูปแบบของศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านชีวภาพ (Center of Bio Excellence: CoBE) โดยให้สถาบันพลาสติกเป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายงานวิจัยสู่ภาคอุตสาหกรรม ยกย่องสถานประกอบการชีวภาพสู่ Factory 4.0 สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ชีวภาพและต่อยอดสู่ตลาด พัฒนาผู้ประกอบการและสร้างบุคลากรด้านชีวภาพให้เพียงพอต่อความต้องการในภาคอุตสาหกรรม และพัฒนาศูนย์ข้อมูลอัจฉริยะอุตสาหกรรมชีวภาพ

๒. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ รับทราบแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตรสู่ผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodities) เช่น ผลผลิตเกษตรอินทรีย์ และกลุ่มสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) เช่น อาหารสุขภาพ อาหารฟังก์ชัน (Functional Food) อาหารใหม่ (Novel Food) รวมถึงธุรกิจเกี่ยวเนื่องเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมอาหาร เช่น บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ (Smart Packaging) ประกอบด้วย ๔ มาตรการย่อย ดังนี้

๑) มาตรการสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) โดยการสร้างผู้ประกอบการอาหารรุ่นใหม่ให้เป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการสร้างนวัตกรรมอาหารจากการใช้ฐานความรู้ และทักษะ

๒) มาตรการสร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) โดยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทยและการยกระดับสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

๓) มาตรการสร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) โดยการเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิต การค้าสู่สากล รวมถึงการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ และเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์อาหารกับการท่องเที่ยว ผ่านแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เหมาะสมกับผู้ผลิตทุกระดับ เพื่อให้อุตสาหกรรมอาหารไทยมีบทบาทในตลาดโลก

๔) มาตรการสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) โดยการลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐ (Industry 4.0)

รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขับเคลื่อนมาตรการ/แผนปฏิบัติการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีมูลค่าสูงที่ต่อยอดจากภาคเกษตร อาทิ

- การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบให้เอื้อต่อการต่อยอดผลผลิตทางการเกษตรและการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพ อาทิ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การให้ตั้งโรงงานที่ใช้้อยเป็นวัตถุดิบในทุกห้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เรื่อง กำหนดชนิดและคุณภาพน้ำตาลทรายที่ให้โรงงานผลิต พ.ศ. ๒๕๖๒ การแก้ไขเพิ่มเติมประเภทหรือชนิดของโรงงานในลำดับที่ ๔๒ กิจการอุตสาหกรรมชีวภาพ ในบัญชีท้ายกฎกระทรวงกำหนดประเภท

ชนิด และขนาดของโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขผังเมืองรวม ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ในพื้นที่จังหวัดที่มีศักยภาพ อาทิ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดชัยภูมิ

- การส่งเสริมและผลักดันการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมชีวภาพภายในประเทศ ทั้งในพื้นที่นำร่องตามมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพของไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ และพื้นที่ ศักยภาพเพิ่มเติม โดยก่อให้เกิดมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ๑๖๔,๘๔๖ ล้านบาท ทั้งในส่วนของโครงการ ที่มีการผลิตเชิงพาณิชย์แล้ว และโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งมีความคืบหน้าของโครงการอย่างต่อเนื่อง

- การออกมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ โดยกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นขอยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละสิบห้า สำหรับรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อผลิตภัณฑ์ตามประเภทที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด เพื่อให้ เกิดการกระตุ้นความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพในประเทศเพิ่มมากขึ้น

- การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพผ่านศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านชีวภาพ (Center of Bio Excellence: CoBE) โดยในปี ๒๕๖๖ มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงงานวิจัยเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมฐานชีวภาพ จำนวน ๗๗ หน่วยงาน เทคโนโลยีชีววิทยาสังเคราะห์ (SynBio) จำนวน ๑๗ หน่วยงาน และเทคโนโลยีเชิงลึกการเกษตร (AgBioTech) จำนวน ๑๕ มหาวิทยาลัย การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ จำนวน ๓๒ ผลิตภัณฑ์ และ ๕๓ ต้นแบบ การให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมชีวภาพ จำนวน ๕๕ แห่ง การอบรมพัฒนาบุคลากรด้านชีวภาพ จำนวน ๘๙๒ คน และการพัฒนาศูนย์ข้อมูลอัจฉริยะอุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio Intelligence Unit)

- การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมชีวภาพ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เพื่อให้บริการด้านการวิเคราะห์ ทดสอบและรับรอง ผลิตภัณฑ์วัสดุชีวภาพด้านกายภาพและความร้อน เคมีและชีวภาพ และวัตถุดิบ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ต้นแบบสู่เชิงพาณิชย์ จับคู่ธุรกิจแก่ผู้ประกอบการ SMEs และภาครัฐ รวมทั้งบ่มเพาะผู้ประกอบการ และพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับอุตสาหกรรมชีวภาพ ตลอดจนบริหารจัดการการลดก๊าซเรือนกระจก ในระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

- การสร้างนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านมาตรฐาน ด้านการผลิต และด้านการบริหารจัดการ จำนวนรวม ๒๕,๕๕๙ ราย การบูรณาการเครือข่ายผ่านศูนย์กลาง ความเป็นเลิศด้านอาหาร (Center of Food Excellence: CoFE) โดยสถาบันอาหาร ร่วมกับเมือง นวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) เพื่อให้บริการด้านการทดสอบ/สอบเทียบผลิตภัณฑ์ จำนวน ๘๕,๑๕๙ รายการ และด้านวิจัยและพัฒนา จำนวน ๑๙๓ ผลิตภัณฑ์ รวมถึงการสร้างโอกาสทางธุรกิจ โดยการเชื่อมโยงตลาดผ่านงาน THAIFEX ANUGA ASIA 2023 และงานแสดงสินค้าทั้งในประเทศ และระดับภูมิภาค ก่อให้เกิดมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น ๑๒๓,๘๕๓ ล้านบาท

นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำมาตรการและแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมัน และน้ำมันปาล์ม หรืออุตสาหกรรมโอเลโอเคมี (Oleochemicals) ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายปาล์ม น้ำมัน แห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ และวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ รับทราบผลิตภัณฑ์เป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าปาล์ม น้ำมัน และน้ำมันปาล์ม จำนวน ๘ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ๑) ผลิตภัณฑ์สารหล่อลื่นพื้นฐาน (Base oil) ๒) น้ำมันหม้อแปลงไฟฟ้าชีวภาพ (Bio-Transformer oil) ๓) สารซักล้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้ Methyl Ester Sulfonate (MES) เป็นสารตั้งต้น ๔) น้ำมันหล่อลื่นและจาระบีชีวภาพ (Bio Lubricants and Greases) ๕) พาราฟิน (Paraffin) ๖) สารกำจัดศัตรูพืช/แมลง ๗) น้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ กรีนดีเซล (Bio Hydrogenated Diesel: BHD) และ ๘) น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานชีวภาพ (Bio jet fuels) โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ติดตามและเร่งรัดการขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่องผ่านกลไกของคณะกรรมการนโยบายปาล์ม น้ำมัน แห่งชาติ

ในส่วนของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการในภาคเกษตรอุตสาหกรรม ทั้งระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถปรับตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ตามแนวทางเกษตรอุตสาหกรรม หรือการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยศาสตร์ของอุตสาหกรรม (Industrialization) โดยการปรับเปลี่ยนจากเกษตรกรแบบดั้งเดิมที่เน้นการขายเฉพาะวัตถุดิบทางการเกษตรไปสู่การเป็นเกษตรกรภาคการผลิตที่เน้นการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และสามารถประยุกต์ใช้เครื่องจักรกล เทคโนโลยีนวัตกรรม หรือภูมิปัญญาในกระบวนการผลิต ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

๑. การพัฒนาศักยภาพและทักษะของผู้ประกอบการ โดยการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการธุรกิจ การใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป เป็นต้น ควบคู่กับการสนับสนุนการศึกษาและวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม

๒. การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการให้คำปรึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าในกระบวนการผลิตวัตถุดิบและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น การใช้ระบบการจัดการฟาร์มอัจฉริยะ (Smart Farming) เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เช่น อาหารใหม่ (Novel Food) อาหารอนาคต (Future Food) อาหารคุณค่าสูง (Super Food) อาหารฮาลาล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. การเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับตลาดและเครือข่าย โดยการสร้างเครือข่ายธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการภาคเกษตรอุตสาหกรรมกับผู้ประกอบการภาคส่วนอื่น ๆ รวมถึงการสร้างความร่วมมือ

กับหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร ควบคู่กับการส่งเสริม สนับสนุนผู้ประกอบการในการเข้าถึงตลาดใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านการสร้างตราสินค้า ที่แข็งแกร่งและการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

๔. การสนับสนุนทางการเงินและการจัดการทรัพยากร โดยการให้เงินทุนและสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการในภาคเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถเข้าถึงการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ และการขยายธุรกิจ ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้พลังงานทดแทน การจัดการขยะและของเสียจากการผลิต การอนุรักษ์น้ำและดิน

๕. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาภาคเกษตรอุตสาหกรรม โดยการกำหนด นโยบายและกฎระเบียบที่สนับสนุนการเติบโตในการประกอบธุรกิจ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและ พัฒนาการลดอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เช่น การปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนา ชุมชน

จากการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่กล่าวมาข้างต้น จะช่วยสร้างมูลค่า เพิ่มให้แก่ผลิตผลทางการเกษตร ยกกระดับเกษตรแปรรูปสู่อุตสาหกรรมผลิตที่มีมูลค่าสูง (High-value Manufacturing) สร้างงานและรายได้ให้ประชาชนชาวไทยทุกภาคส่วน เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการเติบโตของเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม อันนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจของ ประเทศในระยะยาว

สำหรับในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รายงานข้อมูลให้ทราบ ดังนี้

๑. การส่งเสริมการผลิตพืชอุตสาหกรรม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้มีการพัฒนาคุณภาพ สินค้าเพื่อเป็นวัตถุดิบเข้าสู่การแปรรูปในภาคอุตสาหกรรม มุ่งเน้นให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า ในพืชอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ ปาล์ม น้ำมัน และมันสำปะหลัง ดังนี้

๑.๑ ระบบอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลากหลาย ได้แก่ เกษตรกร ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตปาล์มน้ำมันและการผลิตน้ำมันปาล์ม เช่น ลานเท ผู้รับจ้างตัดปาล์ม โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม โรงงานผลิตไบโอดีเซล โรงงานผลิตไฟฟ้าจากน้ำมัน ปาล์ม โรงงานโอลิโอเคมีคอล โดยในแต่ละเดือนจะมีการนำน้ำมันปาล์มไปในการอุปโภค บริโภค พลังงานทดแทน ส่งออก และสต็อกสำรอง ซึ่งปัจจุบันการส่งออกน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น การสร้างโอกาสทางการตลาดเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบัน เกษตรกรจึงต้องผลิตสินค้าที่มีมาตรฐานที่ทั่วโลก ยอมรับ และตรวจสอบย้อนกลับได้ ส่งต่อไปยังโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม กรมส่งเสริมการเกษตร จึงจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรเพื่อขอรับรอง มาตรฐาน RSPO จำนวน ๑,๒๐๐ ราย ซึ่งเน้นให้เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการ ส่วนอย่างเหมาะสม และเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งสินค้าเกษตรดังกล่าว

จะส่งผลให้ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มมีคุณภาพ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการซื้อขายผลผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบ (เกษตรกรขายสินค้าคุณภาพได้ราคาสูงขึ้น โรงงานได้สินค้าที่มีคุณภาพ ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลง แข่งขันได้ในตลาดโลก)

๑.๒ โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง เน้นการบริหารจัดการกลุ่มเข้มแข็งโดยจัดตั้งธนาคารทอนพันธุ์ดีขึ้นภายในกลุ่ม จำนวน ๔,๕๐๐ ราย และมีเกษตรกรที่รวมกลุ่มผลิตมันสำปะหลังในรูปแบบแปลงใหญ่ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๖) จำนวน ๗๘๗ แปลง พื้นที่ จำนวน ๘๕๒,๖๕๒ ไร่ จากพื้นที่ปลูกทั้งหมด จำนวน ๑๐.๙๘ ล้านไร่

และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กรมส่งเสริมการเกษตรมีแนวทางการส่งเสริมเพื่อเพิ่มคุณภาพและพัฒนาการผลิตพืชเพื่อเป็นวัตถุดิบเข้าสู่อุตสาหกรรม โดยมีแผนการดำเนินงานโครงการ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น โดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตสู่การเกษตรมูลค่าสูง (๒) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิต การผลิตสินค้าเกษตร มีแปลงทดสอบ การเพิ่มผลผลิตการผลิตสินค้าเป็นจุดเรียนรู้ของเกษตรกร โดยเน้นพืชเศรษฐกิจและพืชทางเลือกสำคัญ และ (๓) โครงการตลาดเกษตรกร เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจโครงสร้างตลาดสินค้าเกษตรมีประสบการณ์ ทักษะด้านการตลาด และเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภค ความต้องการของตลาดและมีช่องทางตลาดที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้

๒. การดำเนินการขับเคลื่อนพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเกษตรกรให้มีแนวคิด ความรู้ ทักษะ เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำอาชีพการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ การจัดการตลาดที่ดี เกษตรกรมีรายได้มั่นคง สำหรับแนวทางในการสร้าง Smart Farmer ที่สามารถเชื่อมโยงต่อยอดภาคการเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรได้ คือ การพัฒนา Smart Farmer เป็นผู้ประกอบการเกษตร ที่มุ่งหวังให้เกษตรกรที่มีศักยภาพเบื้องต้น สามารถเพิ่มสมรรถนะในการประกอบอาชีพการเกษตรในเชิงธุรกิจมากขึ้น โดยมุ่งเน้นยกระดับแนวคิด ความรู้ และทักษะของเกษตรกรในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตโดยแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ผ่านการใช้เทคโนโลยีการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมเบื้องต้น ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าและส่งเสริมให้เกิดทักษะในการบริหารจัดการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนา Smart Farmer ก้าวสู่ความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ที่สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. กรมส่งเสริมการเกษตร มีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ครอบคลุมพื้นที่ ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ โดยได้พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน รวมถึงส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปสินค้าเกษตร โดยการพัฒนาทักษะวิสาหกิจชุมชนให้มีองค์ความรู้ด้านการ

บริหารจัดการ การแปรรูปผลผลิตสดจากภาคการเกษตรด้วยการ “สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)” โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และสร้างคุณค่า (Value Creation) ใช้ความได้เปรียบทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือจุดแข็งของท้องถิ่นในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ตรงตามความต้องการของตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป เป็นต้น ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในระดับแข่งขัน สามารถต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรได้

๔. พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรด้วยหลักการงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ในการวิเคราะห์หาโจทย์ และจุดที่สร้างปัญหาให้กับผู้ประกอบการในการทำธุรกิจ (Pain Point) พร้อมกับการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่พร้อมใช้ไปขยายผลในพื้นที่ ด้วยการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายในการบูรณาการเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และจิตใจเข้าด้วยกัน เชื่อมโยงกับกลไกการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ในการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม ถ่ายทอดให้เกษตรกร ซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ยกกระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร (Restructure Agriculture to High Value Production) เช่น พืชโปรตีนสูง Plant Base (ถั่ว ผัก) พืชทดแทนการนำเข้า (ข้าวโพด กาแฟ มันฝรั่ง) Export Oriented (กล้วยหอม มันสำปะหลัง ทุเรียน) รวมถึงการประเมิน วิเคราะห์ความได้เปรียบในการแข่งขันและส่งเสริมกลุ่มสินค้าที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า กลุ่มสินค้าเพื่อการส่งออกกลุ่ม Future Food เพื่อสร้าง New S Curve for Generate GDP รวมทั้ง ศึกษาอนาคตและประเมินความไม่แน่นอนและความเสี่ยงโดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสู่เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกที่ส่งผลกระทบต่อระบบการสังเคราะห์แสงของพืชที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสินค้าเกษตร

คำตอบข้อที่ ๒

จากรายงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบว่า กรมส่งเสริมการเกษตรมีโครงการที่เกี่ยวข้องในการปรับเปลี่ยนการผลิตในภาคการเกษตร เป็นการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การเพาะปลูกพืชชนิดที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ คือ โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ซึ่งดำเนินการภายใต้นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลัก ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ปลูกข้าวและพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ซึ่งมีการนำข้อมูลจากระบบแผนที่เกษตร (Agri-Map) มาใช้ในการตรวจสอบและกำหนดเขตเหมาะสมน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกพืชของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว และส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต

จากพืชหรือชนิดสินค้าเดิมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การปลูกพืชหรือผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานในปี ๒๕๖๘ มีเป้าประสงค์ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตสู่การเกษตรมูลค่าสูง โดยดำเนินการร่วมกับโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน และบริการมูลค่าสูง ทดสอบ Agri Map Sandbox (พื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลบน นครราชสีมา โครงการชลประทานมุกดาหาร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว กาฬสินธุ์)

ในส่วนข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรม ทราบว่า กระทรวงอุตสาหกรรม ได้บูรณาการความร่วมมือกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อจัดตั้งศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมสู่อนาคต (Industry Transformation Center : ITC) ที่ให้บริการอย่างครบวงจรในการให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาในการประกอบธุรกิจ ตั้งแต่การถ่ายทอดเทคโนโลยีการให้บริการเครื่องจักรการผลิต การพัฒนาสินค้าให้ตอบโจทย์ความต้องการตลาด และการเชื่อมโยงกับแหล่งสถาบันทางการเงิน โดยศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมสู่อนาคต จะขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค ทั้ง ๑๑ แห่ง ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันได้ยกระดับการบริการสู่การเป็นศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมสู่อนาคตระดับจังหวัด (Mini ITC) เพื่อกระจายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยภายในศูนย์ดังกล่าว มีหน่วยพัฒนาสินค้าต้นแบบเกษตรแปรรูป (Unit Pilot Plant) ที่ให้บริการกับกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูป โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีโอกาสเข้ามาใช้เครื่องจักรเพื่อทดลองผลิตสินค้าต้นแบบ หรือใช้เทคโนโลยีในการต่อยอดการผลิตสินค้านวัตกรรมเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม หรือใช้บริการการทดสอบความปลอดภัยและคุณค่าทางอาหาร รวมถึงส่งเสริมผู้ประกอบการในการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปที่เชื่อมโยงกับแหล่งวัตถุดิบในแต่ละพื้นที่ เช่น พืชสมุนไพรและผลไม้ในพื้นที่ภาคเหนือ ข้าวและมันสำปะหลัง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้าวและผลไม้ในพื้นที่ภาคกลาง ผลไม้และอาหารทะเลในพื้นที่ภาคตะวันออก ปาล์มน้ำมันและยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจากผลิตผลทางการเกษตรผ่านารบริการรูปแบบต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยยกระดับอาชีพ “เกษตรกร” ไปสู่ “นักธุรกิจการเกษตร” เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการบ่มเพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อย (Micro, Small and Medium Enterprise: MSME) ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปสู่เชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับศักยภาพของวัตถุดิบในแต่ละพื้นที่